

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtru[m] co[n]te[m]platio, seu meditatio sit causa deuotionis? 3

urn:nbn:de:hbz:466:1-38762

ad ipsos, sed transit in Deum, in quantum scilicet in ministris Dei Deum veneramur. Deuotio autem quam subditi dicuntur habere ad dominos temporales, alterius est rationis: sicut & temporalibus dominis famulari, differt à famulatu diuino.

ARTIC. III.

Utrum contemplatio, seu meditatio, sit deuotionis causa?

AD tertium sic proceditur. Videtur, quòd contemplatio, seu meditatio non sit deuotionis causa. Nulla enim causa impedit suum effectum. Sed subtiles meditationes intelligibilium multoties deuotionem impediunt. Ergo contemplatio, seu meditatio non est deuotionis causa.

¶ 2 Præterea, Si contemplatio esset propria, & per se deuotionis causa; oporteret quòd ea quæ sunt altioris contemplationis, magis deuotionem excitarèt. Huius autè contrarium apparet: frequenter enim maior deuotio excitatur ex consideratione passionis Christi, & alijs mysterijs humanitatis ipsius, quàm ex consideratione diuinæ magnitudinis. Ergo contemplatio non est propria deuotionis causa.

¶ 3 Præterea, Si contemplatio esset propria causa deuotionis, oporteret quòd illi qui sunt magis apti ad contemplationem, essent etiam magis apti ad deuotionem. Cuius contrarium videmus: quia deuotio frequenter magis inuenitur in quibusdam simplicibus uiris, & in tæmineo sexu, in quibus inuenitur contemplationis defectus. Ergo contemplatio non est propria causa deuotionis.

SED contra est, quòd in Psalmo 28. dicitur, In meditatione mea exardescet ignis. Sed ignis spiritualis causat deuotionem. Ergo meditatio est deuotionis causa.

RESPONDEO dicendum, quòd causa deuotionis extrinseca & principalis, Deus est: de quo dicit Ambrosius super Luc. quòd Deus quos dignatur, vocat; & quæ uult, religiosum facit: & si uoluisset, Samaritanos

436
inf. ar. 4.
cor. 4.
d. 15. q. 4
a. 3. q. 2.
cor. 4.
m. 9. 11.
art. 1. ad
7.

q. 1. h. 2.
ius quas.

li. 14. c. 8.
20. 3.

ex indeuotis, deuotos fecisset. Causa autem intrinseca ex parte nostra oportet quod sit meditatio, seu contemplatio. Dicitur * est enim quod deuotio, est quidam voluntatis actus, ad hoc quod homo propter se tradat ad diuinum obsequium. Omnis autem actus voluntatis ex aliqua consideratione procedit: eo quod bonum intellectum est obiectum voluntatis. Vnde & * Augustinus dicit in libro de Trinit. quod voluntas oritur ex intelligentia. Et ideo necesse est quod meditatio sit deuotionis causa: in quantum scilicet homo per meditationem concipit quod se tradat diuino obsequio. Ad quod quidem inducit duplex consideratio. Vna quidem quæ est ex parte diuinæ bonitatis, & beneficiorum ipsius, secundum illud Psal. 72. Mihi adhaerere Deo bonum est, & ponere in Domino Deo spem meam. Et hæc consideratio excitat dilectionem, quæ est proxima deuotionis causa. Alia verò est ex parte hominis considerantis suos defectus, ex quibus indiget ut Deo innitatur, secundum illud Psal. 120. Leuaui oculos meos in montes, unde veniet auxilium mihi. Auxilium meum à Domino, qui fecit cælum & terram. Et hæc consideratio excludit præsumptionem, per quam aliquis impeditur ne Deo se subiciat, dum suæ virtuti innititur.

Ad primum ergo dicendum, quod consideratio eorum quæ nata sunt dilectionem Dei excitare, deuotionem causat. Consideratio verò quorumcumque ad hoc non pertinentium, sed ab eis mentem distrahentium, impedit deuotionem.

Ad secundum dicendum, quod ea quæ sunt diuinitatis, sunt secundum se maximè excitantia dilectionem, & per consequens deuotionem: quia Deus est super omnia diligendus. Sed ex debilitate mentis humanæ est, quod sicut indiget manu ductione ad cognitionem diuinorum, ita ad dilectionem per aliqua sensibilia nobis nota: inter quæ præcipuum est humanitas Christi, secundum quod in præfatione dicitur, Ut dum visibiliter Deum cognoscimus, per hunc

hunc in invisibilem amorem rapiamur. Et ideo ea
quæ pertinent ad Christi humanitatem per modum
cuiusdam manuductionis, maximè devotionem exci-
tant: cum tamen devotio principaliter circa ea,
quæ sunt diuinitatis, consistat.

Ad tertium dicendum, quòd scientia & quicquid
aliud ad magnitudinem pertinet, occasio est quòd
homo cõfidat de seipso: & ideo nõ totaliter se Deo
tradat. Et inde est quòd huiusmodi, quãdoque occa-
sionaliter devotionem impediunt; & in simplicibus
& mulieribus devotio abundat, elationem comprimendo.
Si tamen scientiam & quamcumque aliam
perfectionem homo perfecte Deo subdat, ex hoc ip-
so devotio augetur.

ARTIC. IV.

Verum letitia sit devotionis effectus?

AD quartum sic proceditur. Videtur, quòd leti-
tia non sit devotionis effectus. Quia vt * dictũ
est, passio Christi præcipuè ad devotionem excitat.
Sed ex eius consideratione consequitur in anima
quædam affectio, secundum illud Thren. 3. Recor-
dare paupertatis meæ, absynthij & fellis: quod per-
tinet ad passionem. Et postea subditur, Memoria
memor ero: & tabescet in me anima mea. Ergo de-
lectatio, siue gaudium, non est devotionis effectus.

437
art. præc.

¶ 2. Præterea, Devotio præcipuè consistit in
interiori sacrificio spiritus. Sed in Psal. 50. dicitur,
Sacrificium Deo spiritus contribulatus. Ergo afflictio
magis est devotionis effectus, quàm iucunditas, siue
gaudium.

¶ 3. Præterea, * Greg. Niss. dicit in lib. de ho-
mine, quod sicut risus procedit ex gaudio, ita lachry-
mæ & gemitus sunt signa tristitiæ. Sed ex deuotione
contingit, quòd aliqui prorumpant in lachrymas.
Ergo letitia vel gaudium nõ est devotionis effectus.

cap. 12. 2
medio.

SED contra est, quod in collecta dicitur, Quos
iucundia votiuæ castigant, ipsa quoque devotio ian-
cta lætificet.

R. E.